

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมศิลปากร. 2538. **แนวทางการจัดการโบราณสถานในบัญชีมรดกทางวัฒนธรรมของโลก.**
กรุงเทพฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด.
- จันทน์ เลิศจินดาทรัพย์. 2535 . **การศึกษารูปแบบชุมชนและการใช้ที่ดินบริเวณที่ราบลุ่ม
แม่น้ำแม่กลองตอนล่าง กรณีศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อัมพวา บางคนที
และดำเนินสะดวก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. ม.ป.ป. **การอนุรักษ์สินทรัพย์ประวัติศาสตร์ในประเทศญี่ปุ่น : กลไก
แห่งความสำเร็จ.** เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์. 2527. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.** กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภะ
การพิมพ์.
- ทิพย์สุดา ปทุมานนท์. 2540. **สถาปัตยกรรมกัมปนาทแห่งความสงบ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดา สาระยา. 2529. **ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- นิธิ ลิศนันท์. 2544 **แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัด
สมุทรสงคราม** วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ
ชุมชนเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผุสดี ทิพทัส ,มานพ พงศทัต 2525 **บ้านในกรุงเทพฯ** กรุงเทพฯ โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- พันธ์ทิพย์ เปี่ยมพทุธากุล. 2537 **วิวัฒนาการชุมชนและตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัด
ราชบุรี** วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรม-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เลขสม สถาปิตานนท์ และคณะ. **สารศาสตร์ 4 : งานศึกษารูปแบบและการจัดการชุมชน
เชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาในเขตมหานครโตเกียว.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วรางคณา วัฒโย. 2540. **แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยวิธีการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน : กรณีศึกษา สุขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางผังเมือง ภาควิชาการวางแผนเมืองและ
ภาคบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- วิมลรัตน์ อิศระธรรมบุญ. 2543. การศึกษาการจัดทำโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านสามแพร่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วอลเตอร์ เจมิดัน. ม.ป.ป. การจัดการเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาคลองขวางและพิมาย ประเทศไทย. ม.ป.ท.
- ผศ ดร. ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ tuceddi & ua 2546 "กลยุทธ์ฟื้นฟูชุมชนเมืองริมน้ำ" รายงานการประชุมปฏิบัติการ กรุงเทพฯ บริษัทศูนย์ถ่ายอินเตอร์ จำกัด
- คนแม่กลอง 2547สมุทรสงคราม บริษัท ส.เอเชียเพรส(1989) จำกัด**
ภาษาอังกฤษ
- Catanese, J.A. 1979. *Introduction to Urban Planning*. U.S.A. Mc Graw-Hill.
- Christian norberg – schulz 1980 *Genius loci* London Holland street
- Dobby, Alan. 1978. *Conservation and Planning*. Great Britain : Anchor Press Ltd.
- Feilden, Bernard. M. 1994. *Conservation of Historic Buildings*. Oxford : Butterworth Heinemann.
- Feilden, Bernard. M. and Jokilehto, 1993. *Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites*. Rome : ICCROM.
- Garnham ,Launce Harry. 1985 *Maintaining the spirit of place*. USA : PDA Publishers,
- Gordon Cullen 1995 *The concise townscape* oxford : Jordan hill
- Larkhah, Peter. J. 1996. *Conservation and The City*. London, Routledge.
- Lynch, Kevin. 1972. *What time is this Place?*. Cambridge, Matsachuset : Mitress.
- Lynch, Kevin. 1973. *The Image of The City*. Cambridge, Matsachuset : Mitpress.
- Norberg-Schulz, Christian. 1974. *Existance, Space & Architecture*. U.S.A. Praeger Publishers.
- Sanoff, Henry (ed.). 1978. *Designing with Community Participation*. New York : McGraw Hill. pp. 44-45.
- Workett, Roy 1969 *The character of towns : approach to conservation* London : The architectural,

สัมภาษณ์

สัมภาษณ์นาง เกี้ยว แซ่เอี้ยว 20 กุมภาพันธ์ 2548

สัมภาษณ์ไพโรจน์ กุลลีลาชัย 19 กุมภาพันธ์ 2548

สัมภาษณ์วินิตา ตั้งคุณานุรักษ์ 21 กุมภาพันธ์ 2548

สัมภาษณ์สมทรง แป้นประเสริฐ 20 กุมภาพันธ์ 2548

สัมภาษณ์สอาด กำพลศักดิ์ 19 กุมภาพันธ์ 2548

สัมภาษณ์สุทัศน์ สวัสดิเกียรติ 19 มกราคม 2548

สัมภาษณ์สุวัฒน์ ลิ้มธัญลักษณ์ 20 มกราคม 2548

สัมภาษณ์เสียม แซ่เอี้ยว 20 กุมภาพันธ์ 2548

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ประวัติวัดแก้วเจริณ

วัดแก้วเจริณ เป็นอารามราชวรวิหาร ตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่ 10 ต.เหมืองใหม่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงครามอาณาเขตและอุปจาระของวัดด้านหน้าทิศเหนือจดลำแม่น้ำแควอ้อมยาว 6 เส้น 10 วา ทิศตะวันออกจดคูวัดยาว 4 เส้น 12 วา ทิศใต้จดคูวัดยาว 3 เส้น 4 วา ทิศตะวันตกจดคลองประดู่ยาว 5 เส้น วัดนี้เป็นวัดโบราณสืบไม่ได้ว่าสร้างขึ้นแต่ครั้งไรและใครเป็นผู้สร้างคงได้แต่เพียงว่าเป็นวัดโบราณวัดหนึ่งเช่นเดียวกับวัดอื่นๆ ทั้งไม่ปรากฏว่าเดิมมีนามว่าวัดอะไร ตามคำกล่าวของผู้เฒ่าผู้แก่ในถิ่นนี้เล่าสืบกันมาว่าชาวบ้านที่ใหญ่ซึ่งอพยพหลบภัยจากพม่าเข้าศึกษาจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งเสียกรุงเมื่อ พ.ศ.2310 ได้มาถึงตำบลนี้เห็นเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมทั้งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหาผู้คนอาศัยอยู่ไม่ได้ จึงได้จัดการแผ้วถางเพื่อสร้างเคหะสถาน ครั้นแผ้วถางจากริมฝั่งเข้าไปตามชายคลองประดู่ลึกประมาณ 3 เส้นเศษ ก็พบซากพระอุโบสถอันหาฝาผนังหลังคามิได้ พบแต่สิ่งปรักหักพังปรากฏอยู่กับพระพุทธรูปประธาน ศิลาลง พระพุทธรูป ศิลาลงปางต่างๆ และพระพุทธรูปสร้างด้วยแก้วประดิษฐานอยู่บน ชุกชี พบใบสีมารอบพระอุโบสถ หน้าและหลังพระอุโบสถมีพระพุทธรูปศิลาลงประดิษฐาน นอกจากนี้ยังพบเจดีย์แบบรามัญ 2 องค์ชำรุดหักพัง มีพระพุทธรูปหล่อด้วยสำริดชนิดที่ไม่มีผ้าพาด ซึ่งเรียกว่าพระกรวยบรรจุอยู่เป็นจำนวนมากจึงทราบว่าเป็นอารามร้าง ครั้นเห็นว่าเป็นที่ธรณีสงฆ์ไม่เหมาะเป็นสถานที่สร้างที่อยู่อาศัยจึงพากันข้ามคลองประดู่ไปแผ้วถางที่อยู่ใหม่ทางทิศตะวันตกของวัดห่างไปประมาณ 5 เส้นเศษและหมู่บ้านที่ใหญ่ก็ยังคงปรากฏอยู่จนปัจจุบัน

การบันทึกการปฏิสังขรณ์การปลูกสร้างของวัดแก้วนั้นได้ศึกษาจากประวัติของเจ้าอาวาสที่ปกครอง ดูแลวัดแก้วมาแต่ครั้งอดีตประกอบด้วย

1. พระอธิการต่าย
2. พระอธิการแย้ม
3. พระอธิการพัก
4. พระอธิการคง
5. พระอธิการเปลี่ยน สุวณฺโณโชโต
6. พระครูสุนทรธรรมกิจ(หลวงปู่หยอด ชินวโส)

1. พระอธิการต่าย ได้เป็นเจ้าอาวาสวัดนี้ราว พ.ศ.2340 ในระหว่างนี้มีภิกษุมงจากฝากระแวงอ่อนเพียง 2 หลัง พระอุโบสถ ก็ยังมีได้จัดการปฏิสังขรณ์คงปล่อยให้พระพุทธรูปประดิษฐานตากแดดตากฝนอยู่เช่นเดิม แต่พระพุทธรูปที่สร้างด้วยแก้วนั้นเล่าว่าเป็นพระพุทธรูป

ศักดิ์สิทธิ์และเป็นปูชนียวัตถุที่เป็นที่นับถือ จึงพากันขนานนามวัดนี้ว่าวัดแก้วตั้งแต่นั้นมา โดยถือว่าพระแก้วเป็นศุนิรมิตรมงคล ต่อมาเห็นว่า พระพุทธปฏิมากรที่สร้างด้วยแก้วนี้เป็นของเล็ก เกรงโจรภัยเนื่องจากพระอุโบสถไม่มีฝาผนังและหลังคาดังกล่าว เจ้าอาวาสพร้อมด้วยทายกทายิกาผู้มีศรัทธาปรึกษาไว้ที่ใดจึงปลอดภัย ต่างเห็นพร้อมกันว่าควรฝังไว้ที่ได้ชุกชี พระอธิการตายถึงแก่ภรรณภาพเมื่อราว พ.ศ.2382

2. พระอธิการแยม หลังจากที่พระอธิการตายภรรณภาพ ตำแหน่งเจ้าอาวาสว่าง 5 ปี ถึง พ.ศ.2388 พระภิกษุแยมได้รับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสต่อมาจนถึงราว พ.ศ.2404 ลาลิกขาบท ในระหว่างนี้ไม่มีการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เลย ครั้นพระอธิการแยมลาลิกขาบท ตำแหน่งเจ้าอาวาสได้ว่างลงอีกราว 4 ปี

3. พระอธิการฟัก พระภิกษุฟักบ้านเดิมอยู่เพชรบุรี ทายก ทายิกา ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณวัดแก้วจึงได้ไปอาราธนาภิกษุฟักมาเป็นเจ้าอาวาส เมื่อพระภิกษุฟักได้เป็นเจ้าอาวาสแล้ว จึงได้ทำการปฏิสังขรณ์วัดเป็นการใหญ่ประกอบด้วยท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ นวกรรม จึงได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในการบูรณะวัด โดยมีรายละเอียดการก่อสร้างและการปฏิสังขรณ์วัดดังนี้

- ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ เฝ้าอิฐและกระเบื้องมุงหลังคาเองส่วนตัวไม้ที่ใช้ปฏิสังขรณ์ ล่องซุงมาเรื่อยและปรุงเอง ก่อฝาผนังโบสถ์ด้วยอิฐถือปูนกว้าง 4 วา 1 คืบ ยาว 9 วา 2 ศอก สูง 4 วา 1 คืบ หลังคามุข 2 ชั้น มุงกระเบื้องดินเผา มีช่อฟ้าใบระกา พร้อมทั้งการปฏิสังขรณ์ชุกชีที่ประดิษฐานพระพุทธประธานและพระพุทธรูป ได้จัดการปิดทองพระพุทธประธานและพระพุทธรูปทั้งในและนอกพระอุโบสถนับว่าการปฏิสังขรณ์พระอุโบสถสำเร็จเรียบร้อยในสมัยพระอธิการฟักในราว พ.ศ.2425

- สร้างกำแพงก่ออิฐถือปูนรอบพระอุโบสถ ยาว 1 เส้น กว้าง 15 วา สูง 3 ศอก มีซุ้มประตู 3 ซุ้มและทุกซุ้มทำเป็นหน้าบันก่ออิฐถือปูนด้วยงานโบราณ

- สร้างศาลาการเปรียญ 1 หลัง ยาว 7 วา 1 คืบ กว้าง 6 วา 3 ศอก 1 คืบ เสาไม้มะค่า ฝาพื้นเครื่องบน เพดานไม้สักลั่น มุงกระเบื้องดินเผา มีช่อฟ้าใบระกา เพดานเขียนเป็นรูปดวงพระอาทิตย์ ดวงจันทร์ ราหู และภาพเทพบุตร เทพธิดา คอสองเขียนภาพพุทธประวัติดำเนินตามตำนานพระปฐมสมโพธิตั้งแต่ต้นจนตลอดเรื่องกับสร้างธรรมาสน์แบบบุษบกอีก 2 ธรรมาสน์สำหรับพระภิกษุแสดงพระธรรมเทศนา

- สร้างหอเจริญพระพุทธมนต์ 1 หลัง กว้าง 3 วา 1 ศอก 1 คืบ ยาว 5 วา 1 คืบ เสาไม้เต็งรัง รอด ไม้แดง นอกนั้นไม้สักลั่น หลังคามุงกระเบื้องหอสวดมนต์หลังนี้รื้อย้ายไปไว้หลังวัดเพื่อเอาที่สร้างตึกพระปริยัติธรรมใน พ.ศ. 2492 ปัจจุบันได้รื้อไปแล้ว

- สร้างหลังคาจัตุรมุขหลังศาลา 2 ชั้น มุงกระเบื้องมีช่อฟ้าใบระกาประดับกระจกพร้อมสร้างระซัง (รื้อเอาที่ดินสร้างตึกปริยัติธรรม พ.ศ. 2492 และมีได้ปฏิสังขรณ์ใหม่)

- สร้างกุฏิเพิ่ม 4 หลัง เดิมมี 2 หลัง รวมเป็น 6 หลัง ทุกหลังมุงด้วยจาก (เปลี่ยนมุงกระเบื้องสมัยท่านพระครูเปลี่ยนทุกหลัง)

- สร้างศาลาหน้าสำหรับทางขึ้นกุฏิ 2 หลัง ขึ้นศาลาการเปรียญ 1 หลัง กับไว้ทางหลังวัดติดกับคลองวัดประดู่ 1 หลัง ทุกหลังสร้างแบบทรงไทยโบราณ

- สร้างถนนก่ออิฐถือปูนสำหรับขึ้นกุฏิ 1 สาย ไปพระอุโบสถ 1 สาย ไปศาลาการเปรียญ 1 สาย สุสานสถาน 1 สาย

พระอธิการพิภ มรณภาพปี พ.ศ. 2453

4. พระอธิการคง เป็นเจ้าอาวาสไม่มีการก่อสร้างถาวรวัตถุใดพระอธิการคงเป็นชาวบ้านทำใหญ่ ในคลองประดู่ มรณภาพปี พ.ศ. 2468

5. พระอธิการเปลี่ยน สุวณฺณโชโต เกิดที่หมู่ 6 วัดเพลงคลองประดู่ได้รับตำแหน่งเจ้าอาวาสสืบทอดต่อมาพระอธิการเปลี่ยนเป็นเจ้าอาวาส ได้จัดวางกุฏิให้เป็นระเบียบสวยงามพร้อมทั้งทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ดังนี้

- ซ่อมแซมพระอุโบสถโดยรื้อผนังลงทั้งหมดแล้ววางรากฐานผนังใหม่กว้างใหญ่กว่าเดิมก่ออิฐถือปูน สูง 3 วา 2 ศอก กว้าง 6 วา 1 คืบ ยาว 9 วา 2 ศอก พร้อมซุ้มประตู 4 ซุ้ม ซุ้มหน้าต่าง 10 ซุ้มติดช่อฟ้าใบระกาแล้วเสร็จปี 2469

- สร้างบันไดก่ออิฐถือปูนสำหรับขึ้นลงกุฏิ 2 บันไดสร้างบันไดสำหรับขึ้นลงศาลาการเปรียญ 1 บันได สร้างโกดังสำหรับเก็บศพ 1 หลัง สร้างเชิงตะกอนสำหรับเผาศพ 1 ที่ รื้อกุฏิสร้างให้เป็นระเบียบทั้งหมด

มรณภาพในปี 2484มีช่วงเวลาในการดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส 20 ปี

6. พระครูสุนทรธรรมกิจ (หลวงปู่หยอด ชินวโธ) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสในวันที่ 17 สิงหาคมพ.ศ.2484 หลังจากที่ท่านได้รับตำแหน่งเจ้าอาวาส 3เดือนได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงและการบูรณปฏิสังขรณ์ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นครั้งสำคัญคือการรื้อพระอุโบสถหลังเก่าและสร้างหลังใหม่ในบริเวณใกล้เคียงกับตำแหน่งเดิมโดยเริ่มก่อสร้างพระอุโบสถหลังใหม่ 26 พฤษภาคม 2521 แล้วเสร็จในวันที่ 4 เมษายน 2525 มรณภาพปี พ.ศ.2542 ซึ่งจากบันทึกของอดีตเจ้าอาวาสและผลงานในการปลูกสร้างและบูรณะสถาปัตยกรรมในเขตพุทธาวาสทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ที่ดิน สถาปัตยกรรม การรื้อถอนอาคารเครื่องไม้และพระอุโบสถหลังเก่าการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องความสำคัญของวัดแก้วเจริญต่อผู้อยู่อาศัยในบริเวณนี้

ภาคผนวก ข

ข้อมูลการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่

1. สัมภาษณ์สอาด กำพลศักดิ์

1.1. สอาด กำพลศักดิ์ อายุ 69 ปี ปัจจุบันไม่ได้ทำงานเนื่องจากอายุมากแล้ว อดีตประกอบอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าผู้ชาย ร้านตัดเสื้อชื่อร้านมิตรชาย เกิดและเติบโตที่บริเวณริมคลองประดู

1.2. คนลาวต่างพื้นที่ที่อยู่อาศัยห่างไปจากที่นี่ประมาณ 20 กิโลเมตร หาบของป่ามาขายสาเหตุที่ต้องหาของมาขายคุณลุง สอาดให้เหตุผลว่าที่ตั้งของชุมชนคนลาวนั้นเป็นที่ดอนมาไม่มีแม่น้ำลำคลองผ่าน โดยสินค้าที่นำมาขายนั้นได้แก่ ของป่า นอกไม่นำมาขายในบริเวณพื้นที่ทางเดินริมแม่น้ำหนาแน่นในช่วงมีนัดตลาดการจะเดินผ่านทางเดินในระยะทางสั้นนั้นใช้เวลามากช่วงวันที่มีการนัดตลาดทั้งของขายริมน้ำและตลาดน้ำจะมีขึ้นในช่วงเวลา ขึ้น 3 ค่ำ ขึ้น 9 ค่ำ ขึ้น 14 ค่ำ และแรม 3 ค่ำ แรม 9 ค่ำ แรม 14 ค่ำ โดยช่วงเวลาในการทำการค้าขายนั้นจะเริ่มตั้งแต่ช่วงเวลา เช้ามืดจนถึงช่วงบ่าย เรือที่พายมาค้าขายก็เป็นพ่อค้าแม่ค้าที่จะเวียนไปตามตลาดนัดทางน้ำในพื้นที่ เช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำบางนกแขวก ตลาดปากน้ำ ชาวสวนในพื้นที่ด้านในที่จะนำมะพร้าว และผลไม้สวนมาขายและพ่อค้าของทะเลจากแม่กลองจะนำปลาทุสด ปลาทุตัม และจุดเด่นของตลาดปากคลองวัดประดูอยู่ที่การมีของทั้งจากคนลาวที่หาของป่ามาขายทางบกมาแลกเปลี่ยนสินค้ากับพ่อค้าแม่ค้าตลาดน้ำ ซึ่งตลาดอื่นไม่มีการค้าขายระหว่างตลาดนัดบกและตลาดนัดน้ำ และที่ปากคลองวัดประดูเป็นแหล่งที่มีการแลกเปลี่ยนสินค้าที่ใหญ่กว่าตลาดนัดทุกที่ในจังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม ลุงสอาดเรียกที่นี่ว่าตลาดเกรดเอ คือมีแต่สินค้าดีมาขาย ความหนาแน่นของตลาดน้ำนั้นแน่นขนาดที่พายจุ่มลงน้ำยังไม่ได้ต้องใช้อุปกรณ์จับเรือลำอื่นแล้วค่อยจับเรือลำต่อไป

1.3. สถานที่ที่ลุงภาคภูมิใจในชุมชนก็คือบรรยากาศของบ้านเรือนในชุมชนริมน้ำ ที่อยากจะให้คนรุ่นหลังได้มาพบเห็นความรุ่งเรืองในช่วงเวลาหนึ่งของชุมชนริมน้ำและการอยู่ร่วมกันระหว่างร้านค้าริมน้ำกับต้นยางที่มีขนาดใหญ่ ต้นยางนี้สามารถมองเห็นได้จากระยะไกลมองมารู้เลยว่าที่นี่คือที่ตั้งของบ้านลุง ต้นยางนี้เป็นต้นยางที่ขึ้นอยู่ในที่ดินของวัดหลวงปู่หยอด ซึ่งอนุญาตให้มีการเช่าพื้นที่ของชุมชนท่านมีเงื่อนไขว่าห้ามตัดต้นไม้และด้วยขนาดใหญ่ของต้นยาง จึงไม่มีผู้ใดกล้าที่จะตัดต้นยางนาเหล่านี้ ตั้งแต่ลุงเกิดมาก็เห็นต้นยางนี้ใหญ่ขนาดนี้มาตั้งแต่ลุงเป็นเด็ก ลุงเล่าถึงคนเฒ่าคนแก่ที่มีอายุถึง 95 ปีว่าตั้งแต่เกิดมาก็เห็นต้นยางมีขนาดใหญ่มาตั้งแต่นั้น

1.4. สิ่งที่ยากจะให้มีการพัฒนาภายในชุมชน

- ปัญหาของน้ำเน่าเสียจากการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานน้ำตาลที่จังหวัดกาญจนบุรีน้ำในแม่น้ำแควอันเนื่องและคลองประตูเปลี่ยนเป็นสีดำใช้เวลาหลายวันจึงจะกลับเป็นเหมือนเดิมแต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ปลาในแม่น้ำตายเป็นจำนวนมากเป็นเรื่องที่ยากจะให้มีการปรับปรุง

- การต้องการในการซ่อมแซมบ้านเรือนเก่าให้คงสภาพการใช้งานได้เพราะอาคารเริ่มเสื่อมสภาพ

1.5. สิ่งที่ยากจะให้คงสภาพดั้งเดิมไว้ไม่ให้เปลี่ยนแปลงคือกลุ่มบ้านเรือนชุมชนริมน้ำและต้นยางนาที่อยู่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นความภาคภูมิใจที่อยากให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสมาเห็นและเรียนรู้ถึงความเจริญของชุมชนตลาดน้ำเก่า แต่การจะให้มียอดตลาดน้ำค้าขายในแบบดั้งเดิมในอดีตคงเป็นไปได้ยากการเดินทางทางน้ำ ไม่นิยมอีกแล้วเรือที่มีอยู่ก็ขายกันไปหมดแล้วเรือที่จะออกมาจากสวนก็ไม่สามารถออกมาได้เพราะร่องสวนที่ต้นจนเรือไม่สามารถออกมาได้

1.6. อยากให้พัฒนาในด้านการเข้ามาเที่ยวชม ชุมชนริมน้ำมาเที่ยวชมสภาพความเป็นอยู่ที่สืบต่อมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมในอดีตและต้นยางใหญ่ที่อยู่คู่มากับชุมชนมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาดูต้นยางและชุมชน เหมือนกัน

2. สัมภาษณ์ไพโรจน์ กุลลีลาชัย

2.1 ไพโรจน์ กุลลีลาชัย อายุ 69 ปี อาชีพทำสวนผลไม้ อาชีพเดิมทำไม้แปรรูปด้วยแรงงานคนเป็นคนในพื้นที่ชุมชนมาตั้งแต่เกิด ทำสวนมะพร้าวบริเวณด้านหลังอาคารริมน้ำแต่ในปัจจุบันเลิกทำสวนมะพร้าวกับมาทำสวน ลิ้นจี่ (เล้าพร้อมกับลุงสะอาด)

2.1.1 สถานที่ที่จะแนะนำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเป็น

- ชุมชนตลาดบกที่อยู่ริมน้ำและต้นยางใหญ่ทั้งสามต้น
- แหล่งอนุรักษ์พันธุ์ปลาภายในชุมชนในคลองประตูและแม่น้ำแควอันเนื่อง

2.1.2 ปัญหาที่เห็นว่าควรต้องมีการปรับปรุงคือ

- ปัญหาด้านน้ำเสียจากโรงเรียนหมูน้ำจะทำให้ในคลองเมื่อตักขึ้นมาใช้จะมีอาการคันและมีกลิ่นและน้ำเสียที่ปล่อยมาจากโรงงานน้ำตาลซึ่งรุนแรงถึงกับทำให้น้ำในคลองประตูและแม่น้ำแควอันเนื่องเป็นสีดำ หลายวันปลาในแม่น้ำตายหมดอาจจะเกือบสูญพันธุ์

- ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงการสัญจรทางน้ำหมดความสำคัญส่งผลทำให้เดิมคูและร่องร่องในสวนจะทำเชื่อมต่อกับคลองสามารถนำเรือเข้าไปถึงบ้านในสวนและพายเรือน้ำของสวนออกมาค้าขาย แต่เมื่อมีการตัดถนนตลาดนัดทางน้ำที่ปากคลองประตูเริ่มมีคนมาน้อยลงเพราะตลาดนัดทางบกในพื้นที่ใกล้เคียงคือที่หน้าวัดศรัทธาราชวรารเป็นตลาดนัดบก การ

เดินทางด้วยเรือจึงเริ่มลดความสำคัญลงส่งผลต่อการลดความสำคัญของคุณ คลองและท้องร่อง เรือที่ไม่ได้ใช้งานจึงขาดการดูแล ปัจจุบันคูน้ำและท้องร่องในสวนไม่สามารถนำเรือเข้าได้ เรือที่มีอยู่ส่วนใหญ่จะขายออกหมดหรือบริจาคให้วัดแก้วเจริญซึ่งมีพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน การที่จะมีการกลับมาใช้การสัญจรทางน้ำจึงเป็นไปได้ยาก เรือโดยสารที่เชื่อมโยงการเดินทางในแม่น้ำแควอ้อมไปจังหวัดราชบุรีและไปทะเลแม่ น้ำแม่กลองที่ตลาดอัมพวา ปัจจุบันเรือโดยสารได้เลิกวิ่งประจำทางเป็นเวลาสองปี แต่ก็ยังคงเปิดเป็นเรือเช่าเพื่อให้นักท่องเที่ยวเช่าชมทัศนียภาพริมคลอง

- อยากให้รักษาสภาพของพื้นที่ชุมชนริมน้ำช่อมแซมให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุด ทางเดินเท้าเรียบริมน้ำบริเวณตลาดนี้ก็อยากให้คงสภาพทางเดินไม้ที่เป็นอย่างนี้ไม่อยากจะเปลี่ยนเป็นทางเดินคอนกรีต ต้นยางและบ้านโคกต้นยางเป็นสิ่งที่เห็นคู่กันมาตั้งแต่ลูกเกิดมาก็อยากให้คงสภาพดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุด ต้นยางนี้เท่าที่ดูอยู่ในชุมชนเคยมีการตัดแต่งเพียงครั้งเดียวนอกจากนั้นไม่เคยมีการตัดแต่ง ส่วนมากไม่มีใครกล้าเข้าไปยุ่ง กิ่งต้นยางที่หลุดร่วงลงมาก็ไม่เคยทำให้ใครบาดเจ็บ

- อยากให้พัฒนาพื้นที่โดยยังคงสภาพดั้งเดิมของอาคารแถวริมน้ำเป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจที่อยากจะให้เป็นที่ศึกษาของเด็กรุ่นหลังถึงตลาดน้ำที่คงหาดูไม่ได้ในปัจจุบัน

3. สัมภาษณ์สุวัฒน์ ลิ้มธัญลักษณ์

3.1 สุวัฒน์ ลิ้มธัญลักษณ์ อายุ 44ปีอาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่เกิดปัจจุบันทำสวนลิ้นจี่ แต่ไม่ได้ทำอยู่ที่ชุมชนออกไปทำพื้นที่ข้างนอกแต่เดิมครอบครัวทำอาชีพ รับซื้อของจากสวนเข้าไปขายในตัวกรุงเทพ

3.2 ร้านเดิมคือที่อยู่อาศัยปัจจุบันนี้ ชื่อร้านลิ้มซุนฮวด ของพ่อเป็นคนจีนที่ย้ายมาจากเมืองจีนมาอยู่ที่คลองพระขิงของอาคารนัดตลาดน้ำในพื้นที่ในช่วงเวลา ขึ้น 3 ค่ำ ขึ้น 9 ค่ำ ขึ้น 14 ค่ำ แรม 3 ค่ำ แรม 9 ค่ำ แรม 14 ค่ำ ซึ่งจะมีสินค้าจากสวนออกมาขายจะรับสินค้าจากชาวสวนที่มานัดตลาดและตระเวนซื้อสินค้าจากพื้นที่สวนด้านในเพื่อเข้าไปส่งในกรุงเทพ จากพื้นที่ริมคลองวัดประดู่การชนส่งสินค้าที่จะเข้าไปยังกรุงเทพมหานครนั้นจะไปตามแม่น้ำแควอ้อมขึ้นไปยังคลองวัดปราโมทย์ เพื่อที่จะทะเลไปยังแม่น้ำแม่กลองบริเวณหน้าตลาดบางนกแขวกเพื่อรอประตูน้ำบางนกแขวกเปิดเพื่อที่จะเข้าไปยังคลองดำเนินสะดวกเพื่อที่จะเดินทางไปยังกรุงเทพ เมื่อขายของได้หมดแล้วจะนำสิ่งของเครื่องใช้จากกรุงเทพกลับเข้ามาขายยังพื้นที่ พี่สุวัฒน์เล่าถึงบรรยากาศร้านค้าที่จำได้จากในอดีต ว่ามีธุรกิจการค้าที่หลากหลายอาชีพเช่น ร้านขายเครื่องประดับทองคำในปัจจุบันเปลี่ยนเป็นร้านทำผมดาวิไล ร้านขายกาแฟบริเวณโคกตันโคกที่เริ่มต้นจากพายเรือขายตามคลอง ร้านขายข้าวแกงและร้านตัดเสื้อผ้ามิตรชาย ร้านขายเครื่องสังฆภัณฑ์ชื่อ ร้านธรรมสิริค้าเครื่องไกร ร้านขายขนมฝรั่งที่ขายส่งพื้นที่ในย่านนี้ ผังตรงกันข้ามแม่น้ำแควอ้อมเป็นปั้มน้ำมันและข้างเป็นร้านน้ำแข็งที่รับน้ำแข็งจากโรงงานน้ำแข็งมาส่งในย่านนี้อีกที

ชื่อว่าร้านน้ำแข็งตั้งเชียง โดยในช่วงนัดตลาดน้ำจะมีเรือแน่นมากถึงขนาดใช้พายไม่ได้ต้องใช้วิธีจับเรืออีกลำขยับไป ส่วนพื้นที่ด้านบนริมทางเดินจะเต็มไปด้วยแม่ค้าขายของป่าเป็นคนลาวจากสี่แยกห้วยซินสีห์ มีคนกล่าวถึงความหนาแน่นของแม่ค้าที่หาบของมาขายจากห้วยซินสีห์ว่ามีหาบหนาแน่นถึงขนาดที่ว่าเดินซื้อของไม่ระวังอาจโดนไม้คานทิ่มตา ส่วนสถานที่เรียนหนังสือคือโรงเรียนเต็กต๊ว เป็นสถานที่รวมกลุ่มของชาวจีนในช่วงเดือนเจ็ดของทุกปี แต่ในปัจจุบันได้เลิกกิจการโรงเรียนคงมีการใช้งานในช่วงตรุษจีนและเทศกาลกินเจ ซึ่งหลวงปู่หยอดเจ้าอาวาสวัดแก้วเจริญเป็นผู้หาทุนทรัพย์มาทำนุบำรุงโรงเรียนทำโดยนำรายได้จากวัตถุมงคลคือเส้นไหมห้าสี หลวงปู่หยอดท่านสร้างหลายสิ่งหลายอย่างให้กับชุมชนและพื้นที่แถวนี้เป็นพระที่มีคนนับถือมาก คนจากที่อื่นมาขอวัตถุมงคลจากท่าน ตลาดน้ำมาเลิกก็ตอนที่มิถุนันต์เข้ามาในย่านนี้ เริ่มจากชาวสวนใช้รถขนผลผลิตผลทางการเกษตรไปขายที่อื่นแทนการใช้เรือ บริเวณวัดศรัทธาราชบุรีเริ่มมีตลาดนัดบกปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ ตลาดน้ำจึงมีคนมาซื้อขายน้อยลงจนเลิกไปในที่สุด

3.3 สถานที่ที่อยากจะให้คนมาเที่ยวชมคือพื้นที่ภายในชุมชนบ้านแกวริมน้ำที่เป็นตลาดเก่าและต้นยางนาใหญ่ มีคนเข้ามาชมบ่อยและพื้นที่บริเวณนี้เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลาน้ำจืด คนในชุมชนให้ความร่วมมือไม่มีใครจับปลาในแม่น้ำ

3.4 สิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงในชุมชน

- อยากรจะให้ควบคุมในเรื่องน้ำเสียที่เป็นน้ำเสียจากโรงงานน้ำตาลและเล้าหมูที่ทำให้ปลาในชุมชนตายเป็นจำนวนมาก น้ำก็จะเหม็นและดำอยู่หลายวัน

- อยากรจะให้คงบรรยากาศของชุมชนในแบบนี้โดยเฉพาะพื้นที่ตลาดริมน้ำและต้นยางนาอยากรจะให้คงสภาพเช่นนี้ต้นยางทำให้บริเวณชุมชนไม่ร้อน เสียงลมที่พัด ผ่านต้นยางทำให้รู้สึกสบายกลับมานั่งพักริมน้ำที่บ้านแล้วรู้สึกมีความสุข ต้องการให้ซ่อมแซมให้กลับมาใช้งานใหม่ทั้งบ้านเรือนและทางเดินไม้หน้าอาคารสวนทางเดินคอนกรีตที่เพิ่งทำไปใหม่ตั้งแต่ชุมชนจนถึงหน้าโรงพักเดิมเป็นทางเดินไม้ซึ่งไม้หน้าเปลี่ยนควรคงสภาพเดิมไว้ บ้านที่อยู่ปัจจุบันนี้เช่าอยู่ถึงจะมีที่อยู่อื่นก็ไม่อยากจะไปที่ไหนไปทำงานกลับมาอยู่ที่บ้านนี้มีความสุขที่สุดบางคนไปทำงานที่อื่นแต่ยังเข้าบ้านต่อเพื่อจะกลับมาในวันเสาร์ อาทิตย์หรือเทศกาลตรุษจีน

- พัฒนาการให้คนภายนอกมาเช่าอาคารในแบบที่เรียกว่าโฮมสเตย์และให้มาเที่ยวชมบ้านเรือนเก่าฟังเรื่องเล่าถึงความเจริญในอดีตของตลาดน้ำที่คงหาดูจากที่ไหนได้ยาก

4. สัมภาษณ์ชาวบ้านที่อยู่โคนต้นยางวนิดา ตั้งคุณานุรักษ์

4.1 วนิดา ตั้งคุณานุรักษ์ อายุ 73 ปี ค้าขายที่นี้มาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ ที่ย้ายมาที่นี้เพราะพี่ชายย้ายมาเรียนที่ โรงเรียนยังเด็กซะฮั่ว ที่เป็นโรงเรียนในปัจจุบันจึงมาทำค้าขายกับตลาดนัดเรือที่ปากคลองวัดประดู่ ปัจจุบันยังทำค้าขายที่สืบทอดมาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ที่มีตลาดน้ำ ร้านชื่อร้านรัตนกันท์

4.2 คนลาวจากท่ากระดาน พ่อค้าแม่ค้าจากแม่กลองเอาอาหารทะเลเช่นปลาทุ มาขาย และแม่ค้าจากสวน ส่วนร้านของแกนนอกจากจะค้าขายของใช้กับชาวเรือแล้วยังเป็นร้านค้าให้กับคนในชุมชน

4.3 สถานที่ที่อยากให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม เป็นชุมชนริมน้ำบ้านเรือนแถวริมน้ำและต้นยางใหญ่ทั้งสามต้น

4.4 ปัญหาทางด้านน้ำเสียจากโรงงานหมู ปัญหาด้านการทำค้าขายในปัจจุบันไม่ดี เนื่องจากมีร้านค้าเยอะ และร้านเก่าหันหน้าออกคลองวัดประดู่จะเข้าถึงยาก

4.5 สิ่งที่ยอยากให้ปรับปรุงในชุมชน

- อยากจะให้คงสภาพเดิมของชุมชนนี้ต่อไปถึงแม้ว่าการค้าขายในชุมชนจะไม่ดีดังอดีตแต่ที่นี่คือสถานที่ที่แก่อยู่อย่างมีความสุขเพราะมีแต่คนที่แก่รู้จักทั้งนั้น ไม่อยากย้ายไปที่ไหน

- อยากจะรักษาต้นยางทั้งสามต้นให้อยู่คู่กับชุมชนต่อไป บ้านของป้าวนิดามีตำแหน่งที่ตั้งอยู่โคนต้นยางแต่ต้นยางไม่ได้อยู่ในตัวบ้านป้า แต่แจะให้ความเคารพในต้นยางถึงช่วงเทศกาลตรุษจีนจะต้องทำการไหว้ต้นยางปีละครั้ง ป้าไม่เคยเห็นสิ่งเหนือธรรมชาติแต่ที่ไหว้เพราะถือว่าตนต้องอาศัยร่มเงาของต้นยางต้องพึ่งพิงไหว้เหมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ ช่วงที่มีลมแรงกิ่งยางขนาดใหญ่ก็เคยตกใส่หลังคาบ้านป้าสร้างความเสียหายหลังคาสังกะสีเป็นรูโหว่แต่ไม่มีใครได้รับบาดเจ็บเพราะกิ่งที่ตกลงมาจะเป็นกิ่งใหญ่ที่ด้านปลายจะมีกิ่งก้านแผ่ออกเมื่อกิ่งใหญ่ร่วงทะลุหลังคาลงมากิ่งย่อยที่แตกออกจะร่วงไม่ให้อกิ่งร่วงลงมาทั้งจะคาอยู่ที่ส่วนของหลังคาเท่านั้น และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ป้ายังคงใช้วัสดุถุงหลังคาเป็นสังกะสีเพราะเมื่อเกิดความเสียหายจะเป็นเฉพาะแผ่นเท่านั้น

- ต้องการให้คงสภาพเดิมดังที่เคยเป็นมาจากอดีตเป็นสถานที่ที่อยู่แล้วมีความสุข ถ้าจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมชุมชนและต้นยางยักษ์ก็น่าจะดีคงจะทำให้ป้าค้าขายได้มากขึ้น

5. สัมภาษณ์สมทรง แป้นประเสริฐ

5.1 สมทรง แป้นประเสริฐ อายุ 65 ปี อาชีพปัจจุบันรับจ้างทั่วไป เดิมประกอบอาชีพเป็นเหมือนพ่อค้า คนกลาง

- การประกอบอาชีพ พ่อค้าคนกลางในอดีตนำของจากเรือที่มาจากชุมชุมในตลาดน้ำและตระเวนซื้อของจากชาวสวน สินค้าที่จะนำไปส่ง เป็นสินค้าประเภท หมากพลู มะพร้าว กล้วย ไปขายที่จังหวัด ราชบุรี ตามโรงงานทำอิฐ ในช่วงที่มีนัดตลาดน้ำในวันขึ้น 3 ค่ำ ขึ้น 9 ค่ำ ขึ้น 14 ค่ำ แรม 3 ค่ำ แรม 9 ค่ำ แรม 14 ค่ำ เป็นช่วงที่ป้าจะรับของจากเรือชาวสวนเพื่อเตรียมรวบรวมเข้าไปขายในเมืองราชบุรี โดยป้าจะนำสินค้าลงเรือสำปั้นและพายเรือจากที่นี้ตั้งแต่ตีสอง ตีสสาม เพื่อไปขายที่ราชบุรีในช่วงเช้า จากนั้นจะต้องค้างที่ราชบุรีคืนหนึ่งจึงกลับมาที่คลอง

วัดประตู การเปลี่ยนแปลงของตลาดน้ำส่งผลต่ออาชีพการเป็นพ่อค้าคนกลางที่อาศัยการคมนาคมทางน้ำ และเรือที่ใช้แรงงานคน ส่งผลให้ป่าต้องมาประกอบอาชีพรับจ้างทั้งไปตั้งในปัจจุบัน

5.2 สถานที่ที่อยากให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมได้แก่ต้นยางใหญ่ทั้งสามต้น ต้นยางใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่บ้านป่าสมทรงบ้านของป่าสมทรงเป็นพื้นที่ที่เตรียมไว้เพื่อการอยู่อาศัยเพียงอย่างเดียวโดยพื้นที่ภายในประกอบไปด้วย 2 ห้องนอน 1 ห้องครัว 1 ห้องนั่งเล่น และห้องหนึ่งสำหรับส่วนของที่ตั้งของต้นยางนา ป่าสมทรงเล่าว่าป่าจะทำการไหว้ต้นยางนาในทุกเช้าเพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุข ต้นยางนากับป่าสมทรงในความคิดของป่าสมทรงคิดว่าต้นยางเป็นส่วนหนึ่งของบ้านหลังนี้การมีต้นยางอยู่ในบ้านรู้สึกเป็นเรื่องธรรมดาไม่เคยคิดจะไปทำการตัดหรือรบกวนต้นยางนา เดิมป่าอยู่บ้านหลังถัดไปแต่ทางวัดมารื้อออกไปแกจึงมาเช่าบ้านหลังนี้ได้ประมาณ 2 ปีกับครอบครัวประกอบด้วยลูกชาย ลูกสะใภ้และหลานชาย

5.3 ไม่มีปัญหาที่อยากให้ปรับปรุงในชุมชน

5.4 สิ่งที่ยอยากให้คงสภาพเดิมไว้คือชุมชนริมน้ำและต้นยาง พัฒนาให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมต้นยางยักษ์และชุมชนริมน้ำป่ายีนดีที่จะให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมต้นยางภายในบ้านป่า

6. สัมภาษณ์เสียม แซ่เอี้ยว

6.1 เสียม แซ่เอี้ยว อายุ 77ปีเดิมมีอาชีพ พายเรือขายกาแพ่ไปตามคลองวัดประตู ปัจจุบันเปิดร้านขายกาแพ่และเครื่องดื่มอยู่บริเวณโคนต้นยาง

- อยู่อาศัยที่นี้มา 40 ปีในช่วงเวลาที่มีตลาดนัดและยังใช้การสัญจรทางน้ำร้านของลุง เสียม แซ่เอี้ยวจะเป็นร้านกาแพ่ที่ขายดีจนมีทุนในการส่งลูกเรียนจบมหาวิทยาลัยทุกคน ลูกค้าสำคัญของลุงได้ชาวบ้านในคลองที่ติดใจในฝีมือกาแพ่ และคนขับเรือรับจ้างประจำทางที่มีท่าเรืออยู่ใกล้กับบ้านของลุงด้านหน้าวัดแก้วเจริญเนื่องจากที่ตั้งของบ้านลุงเสียมจะมีทางเข้าออกสองทาง คือจากท่าหน้าบ้านด้านคลองประตูและจากทางเดินเท้าด้านวัดแก้วเจริญที่เป็นทางสามแพร่งจึงเป็นจุดที่มีคนมานั่งพบปะพูดคุยในอดีตในปัจจุบันถึงแม้ลูกค้าจะลดลงด้วยสาเหตุการเปลี่ยนแปลงทางการคมนาคมจากพื้นที่ทางสัญจรสายหลักเปลี่ยนเป็นพื้นที่ด้านในที่ยากแก่การเข้าถึงแต่ยังมีลูกค้ามาซื้อน้ำดื่มแต่เนื่องจากลุงอายุมากแล้วและอยู่คนเดียวทุกครั้งที่เจอลุงจะเล่าถึงลูกด้วยความภาคภูมิใจแต่ลุงไม่อยากจะไปไหนอยู่ที่นี้ลุงมีความสุข

6.2 สถานที่อยากจะแนะนำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมคือต้นยางใหญ่ทั้งสามต้นและบ้านเรือนที่อยู่คู่กับต้นยางและชุมชนค้าขายริมน้ำเดิมทั้งหมดยามที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาชมต้นยางกับลุง(เพราะเนื่องจากตำแหน่งของต้นยางจะอยู่ในตำแหน่งด้านในในสวนชานเรือนริมคลองประตู ด้านข้างบ้านของลุงเสียมโดยลุงใช้ที่ว่างด้านข้างบริเวณโคนต้นยางนาร่วมกับบ้านข้างเคียง)ลุงจะอนุญาตให้เดินผ่านบ้านลุงออกไปริมคลองประตูเพื่อถ่ายรูปต้นยาง ในแต่ละปีลุง

จะไหว้ต้นยางทุกปีในช่วงตรุษจีนลุงถือว่าเป็นทั้งญาติผู้ใหญ่และสิ่งศักดิ์สิทธิ์แก่เชื่อว่าจะทำให้แกอยู่อย่างมีความสุข บ้านของลุงเคยโดนกิ่งยางขนาดใหญ่ร่วงลงมาใส่หลังคาแต่ด้วยลักษณะที่ปลายกิ่งจะแตกกิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มกิ่งที่เสียบทะลุหลังคาลงมาจะค้างอยู่เพราะกิ่งก้านที่ขยายใหญ่จึงไม่ได้หล่นลงมาทำความเสียหายให้ใครได้รับบาดเจ็บ สร้างความเสียหายให้กับหลังคาสังกะสีเท่านั้น

6.3 ปัญหาที่ลุงคิดว่าสำคัญและต้องแก้ไขคือปัญหาทางด้านน้ำเสียในคลองจากการปล่อยน้ำทิ้งจากโรงงานน้ำตาล

- อยากจะให้คงสภาพเดิมของชุมชนริมน้ำแห่งนี้ไว้ทั้งหมดเพราะเด็กรุ่นใหม่คงจะไม่ได้เห็นสภาพของชุมชนริมน้ำแบบนี้ที่ไหนอีกรวมทั้งต้นยางใหญ่ทั้งสามต้น

- ถ้าปรับปรุงพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมร้านค้าเก๋าริมน้ำและต้นยางใหญ่ แก่คิดว่ากรณีที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนน่าจะทำความศึกคักกลับเข้ามาในชุมชนอีกครั้ง

7. สัมภาษณ์นาง เกียว แซ่เอี้ยว

7.1. นาง เกียว แซ่เอี้ยว อายุ 74 ปี เกิดที่คูบัวจากนั้นย้ายมาอยู่ที่ชุมชนนี้เพราะมาแต่งงานกับสามีซึ่งเป็นคนที่ชุมชนนี้ย้ายมาอยู่ที่นี่ได้ 55 ปี ครอบครัวของสามีทำร้านขายทองโดยทำสร้อยทองขายคนที่ทำเป็นคือสามีและพ่อตาแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนมาทำอาชีพทำผมช่วยลูกสาวทำที่เลิกอาชีพขายทองเพราะเนื่องจากสามีเสียและไม่มีผู้สืบทอดกิจการทำทอง

7.2. บ้านของป้าเกียวจะอยู่ในตำแหน่งริมคลองประดู่ฝั่งวัดแก้วเจริญ ความพิเศษของเรือนแถวป้าเกียว ที่แตกต่างจากเรือนหลังอื่นคือมีต้นยางนาขนาดใหญ่ที่เป็นต้นไม้ดั้งเดิมโดยป้ามาเช่าที่วัดปลูกสร้างบริเวณโคนต้นยาง ซึ่งตัวอาคารมีต้นยางขนาดใหญ่อยู่ 2 ต้นต้นที่มีขนาดใหญ่เส้นรอบวง 5.00 เมตร อยู่ด้านข้าง นอกอาคารเป็นชานไม้หน้าโคนต้นซึ่งชานนี้จะเชื่อมต่อกับทางเดินริมน้ำ ด้านคลองประตูโดยใช้พื้นที่โคนต้นยางที่เป็นลานไม้สำหรับทำพิธีไหว้ในช่วงเทศกาลตรุษจีนนอกจากนั้นจะใช้เป็นพื้นที่อนุเคราะห์สงฆ์มีความกว้างของลานหน้าโคนต้นที่มีขนาด 3.00 เมตร ส่วนอีกต้นหนึ่งอยู่ในตัวบ้านโดยอยู่ที่ตำแหน่งด้านหลังเป็นพื้นที่ครัวและซักล้าง ต้นยางที่ในตัวบ้านมีขนาด 3.40 เมตรป้ามาอยู่ที่นี่ต้นยางนี้มีอยู่แล้วพื้นที่บริเวณด้านหลังวัดแก้วเจริญในอดีตจะมีต้นไม้ใหญ่จำนวนมากแต่ต้นที่ใหญ่มากคือต้นยางนาทั้งสามต้นนี้การอยู่อาศัยได้ต้นยางที่มีขนาดใหญ่ไม่ได้สร้างปัญหาให้กับป้ามีคนที่ผ่านมาผ่านไปผ่านมามากจะถามกันประจำว่าอยู่ได้อย่างไร ป้าก็ตอบเขาไปว่าอยู่ได้สบายดีแล้วเป็นที่ที่อยู่แล้วมีความสุขอากาศเย็นสบายกลางวันข้างนอกร้อนแต่เข้ามาในบ้านนี้ก็เย็นสบายเคยมีเหตุการณ์ลมพัดแรงจนกิ่งยางทั้งสามต้นหักร่วงลงมาแต่ไม่ได้ตกลงที่บ้านใครนะมันปลิวไปกองรวมกันที่ด้านหลังที่ปัจจุบันนี้เป็นโรงเก็บเรือโบราณกองรวมกันอยู่ตรงนั้น ป้าอยู่กับต้นยางนี้ด้วยความเคารพทุกตรุษจีนจะมีการเซ่นไหว้เหมือนดังญาติผู้ใหญ่และเทพที่ทำให้มีความสุขและดูแลเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของบ้านแต่ทุกครั้งที่ลมพายุ

พัฒนาในใจก็นึกอธิษฐานให้ปลอดภัย ปัจจุบันหลังคาบ้านเป็นหลังคาสังกะสีซึ่งเคยลองเปลี่ยนเป็นหลังคามุงกระเบื้องแต่มีปัญหาเมื่อเวลาที่กิ่งยางร่วงหล่นใส่หลังคานั้นจะเสียหายมากกว่าหลังคาสังกะสีจึงต้องเปลี่ยนกลับมาใช้หลังคาสังกะสีในแบบเดิมซ่อมแซมได้ง่ายกว่า ครั้งที่ตกลงมาหนักที่สุดคือกิ่งยางทะลุลงมาในบ้านแต่ไม่มีใครบาดเจ็บก็ยังเก็บผ้าเพดานที่ทะลุไว้อยู่เลย

7.3. สถานที่ที่อยากให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมก็มีต้นยางใหญ่ที่อยู่คู่กับเรือนแถวไม้ริมคลองทั้งหมด

7.4. ปัญหาที่มีอยู่คงจะเป็นเรื่องน้ำเสียและสภาพเศรษฐกิจที่ทำให้รายได้น้อยลงจากอดีต

7.5. อยากให้คงสภาพเดิมของชุมชนไว้ให้เหมือนเดิมเป็นสถานที่ที่อยู่แล้วมีความสุขปัจจุบันนี้ยังเช่าที่วัดอยู่แต่บ้านนี้ปลูกเองก็ยังอยากอยู่ที่ชุมชนนี้เป็นเหมือนที่ที่เราคุ้นเคยอยู่แล้วสบายใจ

7.6. ถ้าพัฒนาให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนมาชมบ้านแบบโบราณ ต้นไม้ใหญ่เรื่องราวของชุมชนในอดีตน่าจะทำให้ชุมชนคึกคักและมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

บทสัมภาษณ์

การศึกษาครั้งนี้ต้องการศึกษาพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในการพัฒนาเชิงอนุรักษ์ชุมชนริมคลองประดู่ เพื่อให้ชุมชนมีทิศทางในการพัฒนาบนพื้นฐานที่มีเอกลักษณ์ของสถานที่แห่งนั้น

- ชื่อ อายุ อาชีพ อยู่อาศัยในชุมชนนี้มากี่ปี
- จากที่ทราบมาในอดีตพื้นที่ริมคลองประดู่มีการค้าขาย มีชาวบ้านจากที่ต่างๆเข้ามาค้าขายอยากให้คุณช่วยเล่าเรื่องราวและบรรยากาศในช่วงเวลานั้น(ประวัติศาสตร์)
- สถานที่ใดในชุมชนที่คุณจะแนะนำให้นักท่องเที่ยวต่างถิ่นเข้าไปเยี่ยมชมเมื่อมาถึงชุมชน (สถานที่ใดที่เขารู้สึกว่ามีคุณค่าและรู้สึกภูมิใจในชุมชนของเขา)
- ถ้าสามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาพื้นที่ในชุมชนได้คุณอยากจะทำอะไรบ้าง (สิ่งที่เขาเห็นว่าเป็นปัญหาและอยากให้พัฒนา)
- สิ่งใดหรือสถานที่ใดภายในชุมชนที่คุณอยากจะทำให้คงสภาพเดิมไว้ไม่อยากจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง(สถานที่ที่มีความหมายต่อพวกเขา)
- ถ้ามีการปรับปรุงพื้นที่ริมคลองประดู่บริเวณตลาดน้ำเดิมอยากจะมีการพัฒนาพื้นที่ไปในแนวทางใด(ความต้องการในการพัฒนาชุมชนในอนาคต)

ภาคผนวก ค

ประกาศเทศบาลตำบลวัดเพลง

เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนศรัทธาร่วมใจ หมู่ที่ 5 ตำบลวัดเพลง

ตามที่เทศบาลตำบลวัดเพลง ได้ขีดโครงการจัดตั้งชุมชนย่อยเพื่อพัฒนาเทศบาลประจำปี พ.ศ. 2546 เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมตลอดจนมีบทบาทในการป้องกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชนของตนเอง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในอันที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองให้ก้าวหน้าตลอดจนเพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน และเพื่อความสามัคคีในชุมชน โดยเทศบาลได้ประชุมชี้แจงและคัดเลือกคณะกรรมการชุมชนย่อย เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2546 จึงประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ดังนี้

1. ประธานกรรมการ
2. รองประธานกรรมการ
3. รองประธานกรรมการ
4. กรรมการฝ่ายปกครอง
5. กรรมการฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
6. กรรมการฝ่ายคลัง
7. กรรมการฝ่ายพัฒนา
8. กรรมการฝ่ายสวัสดิการและสังคม
9. กรรมการฝ่ายการศึกษา
10. กรรมการกลาง
11. กรรมการฝ่ายสาธารณสุข
12. กรรมการฝ่ายเลขานุการ
13. กรรมการฝ่ายเลขานุการ
14. กรรมการฝ่ายเลขานุการ
15. กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ
16. กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

1. นายกเทศมนตรีตำบลวัดเพลง
2. เทศมนตรีตำบลวัดเพลง
3. เทศมนตรีตำบลวัดเพลง
4. สมาชิกสภาเทศบาลทุกคน
5. ปลัดเทศบาล

6. หัวหน้าฝ่าย/งาน/ทุกส่วน

ระเบียบเทศบาลตำบลวัดเพลง

ว่าด้วยกรรมการชุมชน

พ.ศ.2546

เพื่อให้การจัดตั้งองค์กรในชุมชนให้มีส่วนรับผิดชอบ ในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ร่วมกันหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน เป็นการฝึกให้ประชาชนได้รู้จักการปกครองช่วยเหลือตนเองตามหลักการการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและดำเนินการของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลวัดเพลง จึงได้ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบเทศบาลตำบลวัดเพลง ว่าด้วยกรรมการชุมชน พ.ศ. 2546”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาลตำบลวัดเพลง เมื่อได้มีประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ สำนักงานเทศบาลตำบลวัดเพลง

ข้อ 3 “ชุมชน” ในระเบียบนี้ให้หมายถึง ชุมชนที่เทศบาลตำบลวัดเพลงประกาศจัดตั้งขึ้น เป็นชุมชน

ข้อ 1 “ผู้อยู่อาศัยในชุมชน” หมายถึง ผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่ซึ่งเทศบาลได้จัดตั้งขึ้นเป็น ชุมชน

หมวด 1

วัตถุประสงค์

ข้อ 5 เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาชุมชน ของตนเองตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ 6 เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชน ได้เกิดความสามัคคีและรักท้องถิ่นของตนเอง

หมวด 2

สิทธิและหน้าที่ของผู้อยู่อาศัยในชุมชน

ข้อ 7 “ผู้อยู่อาศัยในชุมชน” มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการ ชุมชน ตามระเบียบในหมวดที่ 3 “ผู้อยู่อาศัยในชุมชน” มีสิทธิที่จะได้รับการบริการกิจกรรมต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมกัน โดยผ่านคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 8 “ผู้อยู่อาศัยในชุมชน” มีหน้าที่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตาม “ระเบียบเทศบาลตำบลวัดเพลง ว่าด้วยกรรมการชุมชน พ.ศ. 2546”

หมวด 3

การเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 9 ให้มีคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่บริหารชุมชน ประกอบด้วยตัวแทนซึ่งได้รับการเลือกตั้งจาก “ผู้อยู่อาศัยในชุมชน”

ข้อ 10 “ผู้อยู่อาศัยในชุมชน” ที่จะมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- (2) เป็นผู้อยู่อาศัยในชุมชน

ข้อ 11 “คณะกรรมการชุมชน” ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 2 ปีนับตั้งแต่วันได้รับการแต่งตั้งจากเทศบาลตำบลวัดเพลง

ข้อ 12 “คณะกรรมการชุมชน” ครบวาระการปฏิบัติงานจะต้องรักษาการไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ และมอบหมายงานให้คณะกรรมการชุดใหม่เป็นที่เรียบร้อย

ข้อ 13 “คณะกรรมการชุมชน” เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่งเทศบาลฯ จะต้องดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนชุดใหม่ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ครบวาระโดยประกาศกำหนดวันเลือกตั้งของนายกเทศมนตรีตำบลวัดเพลง

ข้อ 14 “คณะกรรมการชุมชน” แต่ละชุมชนมีจำนวน 15 คน

ข้อ 15 “คณะกรรมการชุมชน” ประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

- (1) ประธานคณะกรรมการชุมชน
- (2) รองประธานคณะกรรมการชุมชน
- (3) กรรมการฝ่ายเลขานุการ จำนวน 2 คน
- (4) กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 2 คน
- (5) กรรมการฝ่ายปกครอง
- (6) กรรมการฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
- (7) กรรมการฝ่ายสาธารณสุข
- (8) กรรมการฝ่ายพัฒนา
- (9) กรรมการฝ่ายสวัสดิการและสังคม

(10)กรรมการฝ่ายการศึกษา

(11)กรรมการกลาง

ข้อ 16 วิธีการเลือกตั้ง “คณะกรรมการชุมชน” เลือกตั้งโดยวิธีการยกมือ และเลือกทีละตำแหน่งโดยวิธีที่เห็นสมควรตามที่ได้ตกลงกันในที่ที่มีการเลือกตั้ง

ข้อ 17 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) อายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันเลือกตั้ง
- (2) เป็นผู้ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านที่ตั้งอยู่ในชุมชน ซึ่งดำเนินการเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 90 วัน
- (3) เป็นบุคคลที่ไม่ประพฤติตนเป็นภัยต่อสังคม
- (4) เป็นผู้เสียสละ ตั้งใจจริง มีความรับผิดชอบ ไม่มุ่งหวัง หรือแสวงหาผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ เพื่อตนเอง หรือหมู่คณะโดยมิชอบ

(5) ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

(6) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(7) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(8) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

ข้อ 18 กรรมการชุมชนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ครบกำหนดวาระ

(2) ตาย

(3) ลาออก

(4) ขาดคุณสมบัติข้อ 17

(5) ขาดการประชุมติดต่อกันเกิน 3 ครั้ง โดยไม่แจ้งให้ทราบ และไม่ส่งตัวแทนเข้าประชุม และที่ประชุมคณะกรรมการชุมชนมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง และเสนอเรื่องให้นายกเทศมนตรีตำบลวัดเพลงพิจารณาสั่งให้พ้นจากตำแหน่งต่อไป

ข้อ 19 เมื่อพ้นตำแหน่งกรรมการชุมชนว่างลง ตามข้อ 18 (1) อาจให้มีการเลือกตั้งกรรมการขึ้นมาแทนภายใน 30 วัน และมีสิทธิอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่กรรมการเดิมมีสิทธิอยู่ในตำแหน่ง เว้นแต่ระยะเวลาที่เหลืออยู่ไม่เกิน 90 วัน ไม่ต้องเลือกตั้ง

ข้อ 20 เมื่อสิ้นสุดการเป็นกรรมการชุมชนด้วยกรณีใดก็ตาม คณะกรรมการชุมชนชุดเดิมจะต้องส่งมอบงาน และทรัพย์สินของชุมชนให้คณะกรรมการชุดใหม่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับประกาศแต่งตั้งจากเทศบาลตำบลวัดเพลง

หมวด 4

การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 21 หน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

(1) เป็นผู้เสริมสร้าง จิตสำนึก ความสามัคคี การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของผู้อาศัยในชุมชนและของสังคม

(2) เป็นผู้นำ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน อาทิเช่น กิจกรรม ประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมสาธารณสุข กิจกรรมพัฒนาอาชีพ และการปรับปรุงชุมชน

(3) เป็นส่วนกลาง ในการรับฟัง รวบรวมความคิดเห็นและปัญหาของชุมชนรวมทั้งสะท้อนความต้องการ และข้อเสนอของชุมชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

(4) เป็นหน่วยงาน ในการประสานโครงการกิจกรรมต่างๆ ระหว่างกลุ่มทั้งหลายในชุมชน และระหว่างผู้อาศัยในชุมชนและองค์กรหน่วยงานต่างๆ ภายนอก ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งชุมชนแห่งอื่นๆ ด้วย

(5) เป็นผู้ส่งเสริมและบำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชน

(6) เป็นผู้ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อ 22 คณะกรรมการชุมชนมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการชุมชน และคณะอนุกรรมการแต่ละฝ่ายเพิ่มเติมได้ แล้วแจ้งให้เทศบาลตำบลวัดเพลง

หมวด 5

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 23 ประธานคณะกรรมการชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เป็นประธานในที่ประชุม

(2) เป็นผู้ประสานงานการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

(3) เป็นผู้ชี้ขาดในกรณีการลงมติมีคะแนนเสียงเท่ากัน

ข้อ 24 รองประธานคณะกรรมการชุมชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ช่วยเหลือประธานคณะกรรมการชุมชนในกิจการทั่วไปตามที่ประธานมอบหมาย

(2) ทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการชุมชน ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ 25 ฝ่ายเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) นัดประชุมคณะกรรมการชุมชน

(2) รับผิดชอบงานสารบรรณของคณะกรรมการชุมชน

(3) จัดทำทะเบียนผู้อยู่อาศัยในชุมชนให้เป็นปัจจุบันทุกๆ 3 เดือน ประกอบด้วย ชื่อ ชื่อสกุล อายุ ที่อยู่อาศัย

(4) ควบคุมการนับคะแนนเสียง

- (5) ทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการชุมชน
- (6) แจ้งมติของที่ประชุมไปยังผู้เกี่ยวข้อง
- (7) ดูแลรักษาเอกสารของคณะกรรมการชุมชน
- (8) ประสานงานระหว่างผู้อยู่อาศัยในชุมชนกับคณะกรรมการชุมชน
- (9) ดูแล ประสานการปฏิบัติงาน ระหว่างกรรมการฝ่ายต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย
- (10) หน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

ข้อ 26 ฝ่ายผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) ช่วยนัดประชุมคณะกรรมการชุมชน
- (2) ช่วยรับผิดชอบงานสารบรรณของคณะกรรมการชุมชน
- (3) ช่วยจัดทำทะเบียนผู้อยู่อาศัยในชุมชนให้เป็นปัจจุบันทุกๆ 3 เดือน ประกอบด้วย ชื่อ

ชื่อสกุล อายุ ที่อยู่อาศัย

- (4) ช่วยควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (5) ช่วยทำรายงานการประชุมของคณะกรรมการชุมชน
- (6) ช่วยแจ้งมติของที่ประชุมไปยังผู้เกี่ยวข้อง
- (7) ช่วยดูแลรักษาเอกสารของคณะกรรมการชุมชน
- (8) ช่วยประสานงานระหว่างผู้อยู่อาศัยในชุมชนกับคณะกรรมการชุมชน
- (9) ช่วยดูแล ประสานการปฏิบัติงาน ระหว่างกรรมการฝ่ายต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย
- (10) ช่วยหน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

ข้อ 27 ฝ่ายการคลัง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) ทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย รวมทั้งการชี้แจงรายรับ - รายจ่าย ให้แก่คณะกรรมการ

และผู้อยู่อาศัยในชุมชนทราบ

- (2) เก็บรักษาเงินทรัพย์สิน ซึ่งวิธีการเก็บรักษาเงินนั้นให้เป็นไปตามมติ คณะกรรมการ

ชุมชน

- (3) การเบิกจ่ายเงิน ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการชุมชน
  - วางแผนจัดหาเก็บรักษาและควบคุมการใช้เงิน
  - ช่วยเหลือทางเทศบาลเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน
  - จัดทำทะเบียนทรัพย์สินทางหมู่บ้าน
  - จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

ข้อ 28 ฝ่ายพัฒนา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) จัดทำแผนและโครงการเพื่อพัฒนาชุมชน

- สร้าง ซ่อม ปรับปรุง สาธารณสมบัติในชุมชน เช่น ถนน สะพาน คูคลอง ขุดคลองแหล่งน้ำ

- พัฒนาอาชีพของราษฎร เช่น สัตว์เลี้ยง เลี้ยงปลา ปลูกผักสวนครัวอุตสาหกรรมในครัวเรือน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต

- จัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ

- ดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เช่น การประกันราคาข้าว การจัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคารโค กระบือ

- ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ องค์กร หรือเอกชน ตามที่เห็นสมควร

(2) แก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องในการพัฒนาชุมชน

(3) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

ข้อ 29 ฝ่ายสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

- เช่น มีตู้ยาประจำหมู่บ้าน

(2) ส่งเสริมสุขภาพอนามัย

(3) ป้องกันโรค

- โรคระบาด เช่น อหิวาตกโรค ไข้เลือดออกฯ

- การจัดตั้งกองทุนยาและเวชภัณฑ์ และกองทุนโภชนาการประจำหมู่บ้าน

(4) วางแผนครอบครัว

(5) ดูแลด้านสุขภาพจิต และรักษาความสะอาด เช่นการจัดสร้างถังขยะ การแยกขยะ การบำบัดน้ำเสีย สร้างภาชนะเก็บกักน้ำสะอาด

(6) รักษาภาวะแวดล้อมของชุมชน และ ป้องกันอันตรายอันเกิดจากสภาวะแวดล้อมในชุมชน

(7) ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน(อสม.) ในชุมชน

(8) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

- ช่วยเหลือแพทย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ทำงานในหมู่บ้าน

ข้อ 30 ฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) บำบัดทุกข์ บำรุงสุข เช่น งานบริการประชาชน

(2) ดูแลชุมชนให้เป็นไปโดยกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและนโยบายส่วนรวมของชาติ เช่น แนะนำให้ปฏิบัติทำตามกฎหมาย

(3) การส่งเสริมให้ราษฎรสนใจในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(4) ส่งเสริมให้ราษฎรสนใจในการปกครองท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม

(5) การส่งเสริมความสามัคคีของส่วนรวม

(6) ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันกับชุมชน เช่น ไฟฟ้าสาธารณะฯ

(7) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

ข้อ 31 ฝ่ายสวัสดิการและสังคม มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ดูแลสวัสดิการของผู้อยู่อาศัยในชุมชน เช่น ร้านค้าสวัสดิการ

(2) สงเคราะห์ผู้ยากไร้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

(3) สำรวจและจัดทำบัญชีคนยากจน คนพิการ เด็กกำพร้าและคนชรา

(4) สงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติตามความจำเป็น

(5) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

- จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสาธารณะ

ข้อ 32 ฝ่ายการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ตรวจสอบให้เด็กในชุมชนได้เข้าโรงเรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

- ช่วยเหลือโรงเรียน ครู

(2) ส่งเสริมกิจการลูกเสือ

(3) ส่งเสริมกิจกรรมเยาวชน

(4) ส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น บูรณะแลพัฒนา

ศาสนสถานต่างๆ

(5) ส่งเสริมนันทนาการ การกีฬา

(6) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

- จัดการศึกษภาพโรงเรียน ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

ข้อ 33 ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน เช่น จัดหน่วยคุ้มครอง จัดเวรยามสัญญาณ

เตือนภัย

- รณรงค์ ลด ละเลิก อบายมุขป้องกันยาเสพติด

(2) ช่วยเหลือดูแลและระมัดระวังในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน

- ให้มีเครื่องดับเพลิง อบรม อปพร.

(3) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

ข้อ 34 กรรมการกลาง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) เรื่องอื่นๆ ที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

หมวด 6

การประชุมและการลงมติ

ข้อ 35 ให้คณะกรรมการชุมชนจัดการประชุมอย่างน้อยเดือนหนึ่งครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็น อาจเรียกประชุมเป็นกรณีพิเศษได้มากกว่าหนึ่งครั้ง

ข้อ 36 การนัดประชุมต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 3 วัน พร้อมทั้งจัดส่งวาระการประชุมให้คณะกรรมการทราบวันแต่กรณีฉุกเฉินให้นัดประชุมได้โดยทันที

ข้อ 37 การประชุมแต่ละครั้ง ต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด จึงถือว่าครบองค์ประชุม

ข้อ 38 กรณีไม่ครบองค์ประชุมตามข้อ 35 ให้ประธานที่ประชุมมีอำนาจเลื่อนเวลาตลอดไป หรือเลื่อนกำหนดการประชุมออกไปได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 39 ให้ประธานคณะกรรมการชุมชนเป็นประธานในที่ประชุม หากประธานคณะกรรมการชุมชนไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่แทน หากรองประธานคณะกรรมการชุมชนไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมคณะกรรมการชุมชนเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

ข้อ 40 มติที่ประชุมให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก หากคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 41 กรรมการที่ไม่สามารถเข้าประชุมได้ให้ส่งผู้แทนเข้าประชุมแทนจะไม่ถือว่าขาดประชุมและผู้ประชุมแทนมีสิทธิออกเสียงลงมติในการประชุม

บทเฉพาะกาล

ข้อ 42 ในชุมชนใดที่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ให้สิทธิเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เท่ากับวาระการดำรงตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่เหลืออยู่

ประวัติผู้เขียน

นาย อริยะ ทรงประไพ เกิดวันที่ 2 เมษายน 2515 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2537 เข้าทำงานในตำแหน่งอาจารย์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ จึงเข้าศึกษาต่อคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2544

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย